

OBERTURA ANY JUDICIAL 2021-2022

M.I. Sra. Síndica

M.I. Sr. Ministre de Justícia i Interior

M.I. Sr. Ministre de Finances

Sr. President del Tribunal Constitucional

MM. II. Honorables i Magnífiques Autoritats Judicials

Secretaris Judicials, oficials, administratius i personal de l'administració de justícia.

Membres del Consell Superior de la Justícia

Honorables Srs. Consols

Sr. Raonador del Ciutadà

Degà del Col·legi d'advocats

Distingides Senyores i Senyors.

Per segon any celebrem l'obertura de l'any judicial en un format reduït i una limitació obligada en el nombre d'assistents.

El dia de la cerimònia de la Toga, el Degà del Col·legi d'Advocats, en el seu discurs, mostrava la seva preocupació pel retard que sofreixen les resolucions judicials, preocupació que compartim tots els membres del Consell Superior de la Justícia, també els presidents de Jurisdicció, el Fiscal General, i, com no, tots els magistrats, Batlles, Fiscals, secretaris judicials, oficials, administratius i tots els que treballen a l'administració de la justícia.

En el mateix acte deia la jove advocada que va prendre la paraula, en nom dels nous advocats, que calien més recursos dedicats a la justícia.

El Consell Superior de la Justícia ha elaborat un **Pla de Xoc** que hem presentat al Ministre de Justícia, amb qui es venen fent reunions periòdiques amb la voluntat d'avançar en la millora del servei i de les modificacions legislatives que permetran una millor gestió dels recursos actuals i futurs.

També cal ressaltar la comissió formada pel Ministre de Justícia i Interior, el President del Consell Superior de la Justícia, el Degà del Col·legi d'advocats, el Degà del Col·legi de procuradors i el president de la cambra del Saig que ha servit, també, per analitzar la situació actual de l'administració de justícia, i ha permès fer reunions individualitzades amb la batllia per consensuar millores en les relacions de cada dia. Aquestes reunions s'aniran fent regularment.

El Pla de Xoc: (en tres grans blocs)

1.- Cada jurisdicció, així com el Ministeri Fiscal han presentat informes consensuats en els quals posen de manifest les seves necessitats per a un bon i adequat funcionament, incloent-hi els equipaments i l'adequació d'espais en alguns casos, aquests informes venen avalats per dades estadístiques objectives i pels informes que el Servei d'Inspecció de l'Administració ha emès d'ençà la seva creació.

2.- El Pla contempla una segona intervenció que complementa a la primera, i que s'hauria d'executar en paral·lel, i que consisteix en la conveniència de la creació de dues figures: **l'assistent de justícia, i el jurista assistent**, en línia amb el que preveuen els ordenaments jurídics de l'entorn, per assegurar el bon funcionament de la justícia de manera temporal i excepcional en casos concrets o quan les necessitats de l'Administració de Justícia ho requereixin. Aquestes dos figures poden descongestionar i aportar una ajuda tècnica i específica en els afers més complicats als magistrats, batlles i fiscals de les tasques altres que jurisdiccionals, sense implicar cap mena de substitució de les seves funcions jurisdiccionals.

3.- Les modificacions legislatives en curs permetran un millor repartiment dels recursos humans, a títol d'exemple:

1.- **La modificació de la Llei del Saig** alliberarà a les batllies de civil i administratiu de les execucions pendents.

2.- **La modificació de les competències de la instrucció ordinària i instrucció especialitzada**, que han de permetre entre altres qüestions que la instrucció especialitzada no hagi de conèixer de qüestions que poden ser assumides per la instrucció ordinària, com per exemple les relatives al tràfic de drogues tòxiques.

En aquests moments les dos oficines d'Instrucció especialitzada tenen un centenar de Comissions Rogatòries Internacionals, i la responsabilitat de 7 detinguts preventius que, com és natural, demana una dedicació prioritària.

Aquesta modificació permetrà que la secció d'instrucció especialitzada pugui concentrar els seus esforços i dedicació a les qüestions de criminalitat organitzada i de blanqueig de diners.

3.- **La Llei de l'expedient electrònic**, a tràmit parlamentari, que ha de permetre un millor seguiment dels procediments judicials als administrats i especialment als advocats i procuradors.

En un món on tots podem seguir on són els paquets dels productes que comprem i que esperem, però no podem saber en quin punt es troben els expedients de les causes que ens afecten, l'expedient electrònic aportarà més transparència i facilitarà el seguiment dels expedients en curs per saber en quin punt es troben en cada moment.

4.- **La modificació del Codi de Procediment Civil** que ja va entrar en vigor el primer de maig passat i que dona molt més agilitat als assumptes civils.

5.- **L'ampliació del sistema d'enjudiciament mitjançant ordenança penal** als delictes majors sancionats amb penes de quatre a vuit anys de presó com a mesura adequada per alleugerar la càrrega dels òrgans judicials. L'informe, de setembre del 2020 de la **Comissió Permanent de Prevenció del blanqueig i el finançament del terrorisme**, conclou que l'ampliació dels supòsits d'ordenança penal i de finalització acordada del procés penal és una mesura de caràcter urgent atesa l'actual situació de saturació de l'Administració de Justícia, l'escassa complexitat tècnica de la mesura i que es fonamenta en un model consolidat i d'èxit com és el de l'ordenança penal. **El Moneyval** també recomana aquesta mesura.

6.- **Proposta de Modificacions de la Llei Qualificada de la Justícia:**

1.- La modificació del mòdul d'activitat.

2.- La regulació de l'abstenció i recusació

3.- L'ampliació a dos anys del termini de reserva de plaça

4.- Modificacions al respecte de les disfuncions de la figura del batlle i magistrat substituït

5.- Mantenir la possibilitat de realitzar reunions i actuacions judicials per videoconferència, (més enllà de la durada de les mesures d'excepcionalitat sanitària)

Entre d'altres...

Confiam que les modificacions que ja es troben a tràmit parlamentari i les que entraran aviat seran aprovades pel Consell General i ens permetran gestionar millor els recursos actuals i el futur.

Una part molt important dels nous efectius del **Pla de Xoc** va destinat a les dos seccions d'instrucció especialitzada que tenen més de 300 causes en curs.

La majoria d'aquestes causes tenen més de 6.000 folis i moltes superen els 15.000 fins a 45.000 i 97.000, i cal afegir molta informació d'altres països per via de **Comissions Rogatòries Internacionals** que normalment arriben en claus USB, DVD, CD, i que s'incorporen a la causa en format digital i que no estan foliats.

Avui especialment aquests Batlles, però també tots els magistrats, batlles i fiscals han de conèixer assumptes de molta complexitat i que, a més, estan en permanent evolució, com:

La Ciberdelinqüència: Els ciberdelictes no troben fronteres, ni virtuals ni físiques.

Les Criptomonedes: Per nombrar-ne algunes : Bitcoin, Riple, Litecoin, Ethereum, Monero, Dash.... i cada dia se'n creen de noves.

Les assegurances: Amb totes les seves variants i el seu llenguatge particular.

El Narcotràfic: El comerç il·legal de drogues tòxiques en grans quantitats

Els Productes financers: Com els Derivats, les accions Preferents, els Futurs, els Hedge Funds, els Warrants, per citar-ne tant sols alguns.

En aquests moments la policia judicial no pot assumir totes les demandes que provenen de les oficines d'instrucció i d'instrucció especialitzada.

Tot i els esforços esmerçats per les dos oficines d'instrucció especialitzada, les mancances continuen essent presents, havent de fer front a demandes per anormal funcionament de la justícia pel dret a un judici de durada raonable reconegut a l'article 10 de la Constitució que inclou l'exigència que el procés es desenvolupi en condicions de normalitat dintre del temps requerit per tal que els interessos litigiosos puguin rebre una satisfacció ràpida.

Demandes fonamentades, doncs efectivament existeix una evident inacció atès que és impossible atendre el volum de treball que aquestes dos oficines tenen atribuïdes.

Fiscalia també precisa de més recursos per tal de garantir la correcta prestació del servei públic i funcions que té encomanades.

El Consell d'Europa recomana 15 fiscals per cada 100.000 habitants, el que suposaria per Andorra 12 fiscals per un país amb 80.000 habitants. Doncs a la data d'avui la fiscalia que disposa de 8 places no s'han pogut cobrir, encara 2 places que falten des de principis d'any per falta de candidats, després de dos concursos que han quedat deserts

També falta per cobrir, a fiscalia, una plaça de secretari Judicial i tenen 3 administratius de caràcter eventual i 2 del servei d'ocupació.

Si bé és cert que durant els últims anys s'ha incrementat el pressupost destinat a noves places de personal, en molts casos no ha estat possible cobrir-les per falta de candidats i com ja he dit en altres ocasions no hem aconseguit, en cap moment, disposar de la plantilla completa. Fa més d'un any que no podem cobrir les 5 places de secretaris judicials. Sortosament durant aquest any hem pogut disposar de secretaris de caràcter interí a l'espera de cobrir aquestes baixes definitivament amb secretaris judicials fixos. (millors resultats en les batlles de Civil)

Amb la voluntat de incentivar i preparar candidats que vulguin optar a batlles, fiscals i secretaris judicials, s'han signat dos convenis de col·laboració amb la Universitat d'Andorra per a fomentar prop dels estudiants la participació als diferents concursos en l'àmbit judicial.

1.- la introducció de la menció en l'àmbit judicial dins del Màster en Dret; amb dues matèries específiques:

- Habilitats tècniques per a l'exercici de la jurisdicció
- Deontologia de la judicatura

En aquest curs s'han inscrit 11 persones.

2.- Un curs de preparació per a l'accés a la carrera judicial i a la carrera de secretari judicial, d'una durada de dos, quina matrícula es oberta, que consisteix en un programa de preparació, seguiment, revisió i acompanyament per part d'un tutor expert en la matèria, en el sentit d'orientar l'estudiant al procés de preparació de les oposicions.

L'organització d'aquest curs és fa a través de Universitat d'Andorra, que lliurarà un títol no reglat a les persones que durant els dos anys han fet el curs.

Vull destacar que, enguany, s'ha conclòs el Programa de Formació Inicial pels cinc Batlles en pràctiques de recent incorporació, tal com preveu la Llei Qualificada de la Justícia i el Reglament que regula l'estatut dels membres de les carreres judicial i fiscal.

Amb més de quaranta activitats sobre diverses matèries amb l'objectiu de permetre la consolidació d'habilitats i competències per a una bona gestió i desenvolupament professional per la funció de Batlle. Vull agrair la participació de tots els professionals d'aquí i de fora, que amb la seva col·laboració l'han fet possible.

No vull deixar passar l'ocasió d'agrair, també, a un conjunt d'institucions del país la seva col·laboració en aquest programa que han permès als batlles en practiques, poder realitzar unes estades molt profitoses, per conèixer a fons el seu funcionament.

Em refereixo en concret a:

- Departament d'institucions Penitenciàries
- Servei de Policia
- Ministeri d'Afers Socials, Joventut i Igualtat
- UIFAND – Unitat d'Intel·ligència Financera d'Andorra
- Direcció General de Tributs i Duanes

Avui Batlles, Fiscals i Magistrats son confrontats, molt freqüentment, a casos d'una gran complexitat i que els seus mitjans no son adaptats al dia d'avui. Han de fer front a conclusions exposades per bufets d'advocats especialitzats, quin anàlisi demana un treball que fa molt difícil de concloure ràpidament.

Per donar les eines necessàries als Batlles, Fiscals i Magistrats i poder fer front a aquesta complexitat que creix cada dia, cal ampliar i reforçar la formació i la creació de les figures més amunt esmentades.

Es per això que el Consell Superior de la Justícia elabora cada any, amb la participació dels presidents de Jurisdicció i del Fiscal General, un pla de formació continuada que preveu la formació en temes jurídics específics i altres matèries de tipus fiscals, econòmiques, financeres, i informàtiques. El pla de formació, també, preveu formació per als Secretaris Judicials, Oficials, administratius i personal de l'Administració de justícia.

Tots podem veure, seguint les notícies de la premsa, com els conflictes i les divergències de comunitats, d'associacions, de veïns de particulars etc s'insinua que acabaran a la batllia, i finalment en molts casos es així. La mediació hauria de ser una bona solució per arribar a un consens amb més celeritat i a un cost molt més baix pels interessats i per la societat.

El Consell Superior de la Justícia en base als drets a la llibertat d'expressió, a la informació, i a la crítica dels quals s'enriqueix una societat democràtica; apel·la al respecte vers la institució, els membres de la carrera judicial, i totes les persones que treballen a l'Administració de Justícia. En el mateix sentit el justiciable té dret i es mereix de rebre informació que no falti a la veritat, tot el contrari aporta confusió i crea alarma social al ciutadà.

La societat andorrana reclama una justícia capaç de donar una resposta als ciutadans amb major agilitat, qualitat i eficiència, només es pot afrontar mitjançant unitat i continuïtat d'esforços, que garanteixin el consens sobre les bases del funcionament de l'Administració de Justícia.

Cal modernitzar i segurament reformar la justícia i buscar a reforçar el pacte entre els ciutadans i la justícia. Cal, sobre tot, defensar-la. És el deure de cada ciutadà. Una democràcia en la que es deixa instal·lar la malfiança i on la justícia es atacada és una democràcia que malmet els seus propis fonaments.

Deia el ministre de Presidència, Economia i Empresa fa uns dies en una sèrie d'entrevistes a mitjans de comunicació a Madrid, que l'arribada de nous inversors i residents a Andorra no es basa només en l'atractiu fiscal, sinó que hi ha altres atractius com la qualitat de vida, la seguretat, el sistema sanitari, l'educació, l'entorn natural.... crec que la seguretat jurídica es un dels atractius que els nous inversors més valoren. Una justícia àgil i transparent.

Estem convençuts que tots: Magistrats, Batlles, Fiscals, Secretaris Judicials, Oficials, Administratius i tot el personal de l'Administració de Justícia, que un cop aquest Pla de Xoc, que junts hem elaborat, sigui analitzat pel Govern i aprovat pel Consell General, l'executarem amb èxit.

El Consell vol agrair als advocats, als procuradors, a la policia judicial, i al Saig la seva col·laboració en les diferents comissions i reunions periòdiques

amb el Consell Superior de la Justícia, els Presidents de Jurisdicció, i la Fiscalia General com a cooperadors necessaris de l'Administració de Justícia, amb l'objectiu de millorar el bon funcionament de la Justícia.

Ressaltar la tasca desenvolupada durant dos mandats pels inspectors del servei d'inspecció dels Tribunals andorrans, els senyors Gilbert Cousteaux i Joaquim Borrell que finalitza el proper 23 de gener del 2022.

Un agraïment, també, als metges forenses, perits i equips tècnics, personal del centre penitenciari i membres del cos de policia, que ens ajuden en la nostra tasca de cada dia.

A tots els que han seguit aquest acte de manera virtual i a tots els presents....moltes gracies per la vostra atenció.

Declaro obert l'any judicial 2021-2022